

Om Aften/Natfoto:

Foto i mørke:

Hvis man fotograferer i totalt mørke, kommer der naturligvis intet på billederne. Den gang man fotograferede med negativ-film, var det lyset som faldt ind i kameraet som "sværtede" filmstrimlen og som dannede et billede. Totalt mørke gav ingen sværtning af negativet og derfor intet billede. Den helt store udfordring den gang var at indstille sit kamera således at man fik et acceptabelt billede, når man tog billeder om aftenen eller om natten. Lysmålingen og indstillingerne af kameraet var ofte en blanding af erfaring og målinger i situationen. Man kunne dengang ikke kontrollere resultatet med det samme, men måtte vente til billederne kom retur fra fremkaldelse. Derudover var man også ret begrænset af filmenes relativt lave lysfølsomhed, typisk ISO 64 til ISO 400.

Da langt de fleste i dag fotograferer digitalt vil jeg prøve at beskrive 3 forskellige metoder som jeg selv anvender til aften og natfotografering.

Foto med brug af stativ:

Selv om man kan stille sit digitale kamera til en relativ høj ISO, f.eks. 6000 eller på moderne kameraer langt højere, er lysmængden ofte en udfordring man skal arbejde med. Ønsker man en acceptabel dybdeskarphed på sit motiv er der to muligheder. Enten en passende blændeindstilling og som resultat deraf en lang lukkertid, eller anvende et objektiv med en relativ kort brændvidde.

Alle indstillinger er oftest et spørgsmål om et kompromis imellem flere muligheder, der som oftest modarbejder hinanden. Flere forskellige kombinationer af indstillinger vil give korrekt eksponerede billeder, men der vil alligevel være små eller store forskelle på det endelige motiv, alt efter hvilke valg fotografen fræffer mht. indstillinger.

Et godt stabilt stativ til kameraet vil næsten altid forøge chancerne for et godt resultat, når man fotograferer om aftenen/natten. Jeg ved godt, at det kan være tungt og besværligt at slæbe rundt på et stativ, men der findes udmærkede moderne stativer som ikke har nær den samme vægt som stativer havde for år tilbage. Hvis man anvender stativ bliver problemerne med for lange lukkertider en hel del mindre. Spejløse kamerahuse er mindre følsomme over for vibrationer fra kameraet selv, fordi der er færre bevægelige dele i kameraet, når man tager billedet.

En lidt mere handy stativløsning er et etbenet stativ (mono-stativ). Noget mindre vægt og også nemmere at bringe med sig rundt. Et mono-stativ giver naturligvis ikke helt den samme støtte til kameraet som et traditionelt trebenet stativ. Man kan ikke slippe kameraet og stativet, og f.eks. i stærk blæst, er et mono-stativ måske mindre anvendeligt.

Hvis man ikke har adgang til et stativ, eller ikke har det med, er der alligevel muligheder mange steder for at stabilisere sit kamera. Skilte, lygtepæle, hushjørner, træstammer, dørkarme osv. kan give glimrende støtte, hvis man læner sig op af disse med sit kamera. Vandrette genstande som borde, rækværker, trappegelænder, biltage osv. giver også en god mulighed for at støtte kameraet. Man kan evt. bruge et par handsker, en hue eller noget tilsvarende som en "rispose" til at lægge imellem kameraet og en vandret flade, hvis det giver den bedste stabilitet.

Tidligere var næsten alle stativer forsynet med en skrueanordning til at fastgøre kameraet på stativet med. Nyere stativer har en alle en langt smartere lynkobling imellem kamera og stativ. I mørke og dårlig belysning er denne løsning langt nemmere at arbejde med.

De enkelte stativ fabrikanter har dog ikke valgt en fælles standard for udformningen af denne kobling. Derfor hvis man har flere stativer, et trebenet, et mono-stativ, et makro-stativ osv. er det måske smart at holde sig til det samme brand. Her skal man måske lige huske på at stativerne kan anvendes til meget andet end fotografering af aften/natfotos.

Foto uden brug af stativ:

Hvis man tager billeder i meget dårlig belysning som f.eks. om aftenen og om natten uden stativ, er kameraets indstillinger meget vigtige, hvis man ønsker et brugbart resultat. Det er oplagt at vælge en høj ISO-indstilling. Her må det komme an på erfaringer med det pågældende kamera, hvor højt man kan komme, uden at billederne bliver uacceptabelt kornede. Derudover vil det nok være smart at vælge et objektiv med en relativ kort brændvidde. Hvis man fotograferer håndholdt, er brændvidder på 50 mm (full frame) eller derunder en oplagt mulighed. Objektiver med en stor blændeåbning er også oplagte valg til opgaven. Mange kamrahuse har store udfordringer mht. autofokus i dårlig belysning, og hvis ikke en blænde f: 1.4 eller f: 1.2 er nok, må man fotograferer med manuel afstandsindstilling til motivet.

Ud over at man kan udnytte ovenfor omtalte objekter som støtte og erstatning for et egentlig stativ, er der også en række andre ting man kan anvende, hvis man fotograferer totalt håndholdt. Hold albuerne ind til kroppen når du tager billedet. Tag en dyb indånding og tag billedet når du ånder ud (samme teknik som riffel- og pistol-skytter benytter). Hvis du fotograferer med manuel fokus, hold kameraet med en hånd, og lad den anden hånd blive på objektivet, hvor du indstiller fokuseringen. Selv om kameraet har en glimrende skærm bag på, som måske endda kan foldes ud til siden, brug alligevel kameraets almindelige søger. Det stabiliserer kameraet meget bedre, når man holder kameraet tæt ind til sig, i modsætning til at holde det frem så man kun kan se skærmen på bagsiden.

Hvis man vælger blændeprioriteret automatik (A), sikrer man sig at kameraet vælger den kortest mulige lukkertid, i forhold til den blænde man selv har valgt. Denne indstilling vil i langt de fleste tilfælde give de bedste resultater, hvis man da ikke lige fotograferer helt manuelt. Det er i øvrigt sjældent at man ikke med fordel kan fotograferer med objektivets maksimale blænde, da objektiver med kort brændvidde, alle har en relativt god dybdeskarphed.

var iblandt de første, men det betyder ikke at de halter bagefter de øvrige mærker. Tværtimod kommer der stort set hver år en ny model, som hver gang kan en del mere en sidste års GoPro. Jeg har mest taget aftenbilleder med GoPro indendørs til f.eks. koncerter, men også enkelte udendørs billeder. Min GoPro Hero 9 Black kan fotografere med vidvinkel (svarende til 20 mm) og med noget som kaldes linear (svarende til 35 mm). Alle øvrige indstillinger klarer kameraet selv, uden at fotografen kan gøre noget. Kameraet er fra september 2020 og på nuværende tidspunkt (nov. 24) er man nået til GoPro Hero 13 Black.

Selv om GoPros primært er beregnet til video og action, kan man tage glimrende still billeder med et GoPro. Mit GoPro Hero 9 Black er udstyret med en 23,6 MP billedsensor og kan optage video i fuld HD, 4K og 5K. Hvis man tager still billeder med billedstabilisering får man en ydelse på ca. 20 MP, og man kan "grabbe frames" fra en videoptagelse med en kvalitet på omkring 14,7 MP. GoPro 9 er yderst tolerant mht. belysning, og giver glimrende billeder under meget forskellige lysforhold. Lige fra stærkt modlys, hvor solen er med i motivet, til næsten totalt sort mørke. Hvidbalance og eksponering klarer kameraet selv på 100 % automatik. Det største minus ved model Hero 9 er skærmen på bagsiden af kameraet. Dels er størrelsen noget begrænset og touch funktionen er lidt for langsom ved still billed brug.